

SƏRİNGÜL SADƏ

*Qinaslı
Bayatılar*

“Elm və təhsil”
Bakı - 2023

Səringül Sadə. Cinaslı bayatılar.
Bakı, “Elm və təhsil”, 2023, 72 səh.

4702000000

N-98-2023 qrifli nəşr

© Səringül Sadə, 2023

Xoş gün az anda gördüm,
Hikmət azanda gördüm,
Çaşana yol göstərən,
Yolu azan da gördüm.

Yarım gülə,
Danışa, yarım gülə.
Mən bağbana dönəydim,
Sevimli yarım gülə.

Üzə bil,
Çalış, sən də üzə bil.
Dost olan üzqarasın
Hər vaxt çəkməz üzə, bil.

Görmüşəm çox fitnə-al,
Gəl məni əlindən al.
“Şadam” deyib dünyada
Geyinmədim yaşıl al.

Gün sevməz yarasalar,
Yar meylin yara salar.
Dərd-qəm düşdüyü yerə
Dərmansız yara salar.

Yurdumun vətəndaşı,
Ürəkdə Vətən daşı.
Vurma namərd başına,
Heyifdi Vətən daşı.

Şirin dilə,
Şirindən şirin dilə,
Çox ağlayan görmüşəm
Aldanıb şirin dilə.

Bir oxu,
Al dərşini, bir oxu,
Hər taleyə yazılıb,
Pay – fələyin bir oxu!

Nədən düz,
Düzdə qalır nədən düz?
Nə namərdə bel bağla,
Saçlarına nə dən düz!

Sözlə də işə yara,
Sözünlə vurma yara,
Göz gah yarı ayırır,
Gah yetirir yar-yara!

Dərdim almaz,
Dərd verən dərdim almaz.
Kəsir ömür kəndirim,
Olubdu dərdim almaz!

Yara məndən,
Əskilməz yara məndən,
Yardan mənə göz yaşı,
Nə qalıb yara məndən?

Ahu nələr,
Ahunun ahı mələr.
Mən də elə yanaram,
Külümü ahım ələr!

Oda saldı,
Bu qəlbim oda saldı.
Şama pərvanə canım
Özünü oda saldı!

Dərdi nə?
El ağlayar dərdinə.
Yoxsulun dərdi boldu,
Yenə də dərd dərdi nə?

Göz yaşım qara damı,
Dondurar qar adamı.
Eşq saraya döndərər,
Bir uçuq qaradamı.

Kimsəsi,
Yoxsa kimi-kimsəsi.
Sal kölgəni üstünə,
Ol kimsəsiz kimsəsi!

Hal alı,
Mey içənlər halalı.
Qarışdırma, arif ol,
Seç haramdan halalı!

Yanar – anam da ağlar,
Sinəsin anam dağlar.
Elə ki, anam köçdü,
Siz olun anam, dağlar!

Nə qanı,
Nə anlayı, nə qanı?
Ədəb-ərkan bilməyən
Qaraltmazmı de, qanı?

Gülə bənd,
Olmuşam bir gülə bənd.
Ondan ayrı düşməyəm,
Çəksələr də gülə bənd!

Dünyanın işi aldı,
Gah qaradı, gah aldı,
Torpaq alan şahların
Özünü torpaq aldı.

Ha sarı,
Dərd evi, qəm hasarı.
Fələk vuran yaranın
Kəsməz qanı, ha sarı!

Göz - ələ!
Baxar yüzü gözələ.
Xudam, qurbanın olum,
Qoyma baxa gözələ!

Düz əldə,
Haqq açarı düz əldə.
Tanrım sevir o kəsi,
Əyilmiş iş düzəldə!

Yad üzü,
Qardı-buzdu yad üzü.
Yatma bağban, gülünü
Qəfil gəlib yad üzü!

Oyar məni,
Yar dərdi oyar məni.
Gözləri qan çanağı,
Yaxacaq o yar məni!

Çətin duya, yar qana,
Salıb məni yar qana.
Dərdli-qəmli bu könlüm
Oxşar dərin yargana.

Üzəllər,
Üzə gülər, üz əllər.
Böhtan-şər deyən dili
Gün gələr ki, üzəllər!

Diri dağı,
Gəl gəzək Diri dağı.
Çəkilər ölü dağı,
Çəkilməz diri dağı!

Qan dedi,
Qanmayana qan dedi.
Vətən, torpaq yolunda
Allam qana-qan dedi!

Laçın ovun sar alar,
Dərdli aşığı saralar.
Qurusun Arpa çayı,
Axıb neçə Saralar!

Ha sardan,
Qartal olmaz ha sardan.
Kişi qapıdan girər,
Oğru keçər hasardan!

Bir inci,
Hər ürəkdi bir inci.
Kim nəfsini yenibsə,
Hər an olub birinci.

Gülə nə,
Bülbül aşiq, gülə nə?
Ağlayandan uzaq ol,
Get könül ver gülənə!

Kəsə mənnən,
Söz danış kəsə mənnən.
Qorxuram haqq-salamı,
Yar qəfil kəsə mənnən!

Göy çəməndən,
Gül dərdim göy çəməndən.
Nə mən Göyçədən keçdim,
Nə keçdi Göyçə məndən!

Ayaqyalın, baş açığ,
Al dərşini, başa çıx.
Mən dedim, buyur, əyləş,
Demədim ki, başa çıx!

Düzdədi,
Haqq-ədalət düzdədi.
Fələk könül evimi
Viran qoyub, düzdədi!

Düzən var,
Doğru-dürüst düzən var.
Mirvaritək sözləri
Seçib, gözəl düzən var.

Sərmayadı,
Nər deyil, sər mayadı.
Var-dövlət gəldi-gedər,
Bir bilik sərmayadı!

Qarnım dərya-dərd üzü,
Əyrini yox, dər düzü.
Agah olun, canımı
Qarmalayıb dərd üzü!

Özgəsini,
Yalama özgə sini.
Heç vaxt özündən demə,
Təriflə özgəsini!

Gündə gəldi,
Kölgədə-gündə gəldi.
Bir azca xoş gün gördüm,
Burnumdan gündə gəldi!

Gün nədi?
Kölgə nədi, gün nədi?
Yüz il gözlərəm səni,
Həftə nədi, gün nədi?!

Dərdi nə?
Topladığı nə, dərdi nə?
Bir dərdim bərabərdir
Min dərdlinin dərdinə!

Belə bağlar,
Yar zülfün belə bağlar,
Yoxdusa aşiq-məşuq,
Olmasın belə bağlar!

Quran var,
Yaradan var, quran var.
İslam nurdan yaranıb,
Əlimizdə Quran var.

O dağlar,
Ocaq yanar, od ağlar.
Gülü qana boyanıb,
Viran qalıb o dağlar.

Yar andı,
Öz yarını yar andı.
Bu dünyada gözəllik
Məhəbbətdən yarandı.

Aşıq, mərdi-mərdanə,
Doğub mərdi mərd ana.
Ya düşmən ol, ya da dost,
Mənlə mərdi-mərdanə.

Mən aşiqəm, nə dindi,
Nə danışdı, nə dindi.
Bilən yoxdu tutduğu
Nə məzhəbdi, nə dindi.

Mən aşiqəm, yerində,
De sözünü yerində.
Gəl dilini dinc saxla,
Qulağı var yerin də.

Mən aşiqəm, bu dayaz,
Bu zimistan, bu da yaz.
Hamı bir ola bilməz,
O dərinə, bu dayaz.

Götürdü,
Dünya gördü, götürdü.
Yığdığını tək yedi,
Öləndə el götürdü.

Mən aşiq, yarı sına,
Hərdən bir yarı sına.
Yarımı dəyişməyəm
Dünyanın yarısına.

Əzizinəm, bir inci
Bir yaqutdu, bir inci.
Göydən ensə dərd-bəla,
Düşər bizə birinci.

Gözəl andı,
Xoş dövrən, gözəl andı.
Hər zaman düz dolana,
İçməyə gözəl andı.

Qar alı,
Dağ başını qar alı.
Dedim mənə həmdəm ol,
Etdin günüm qaralı.

Mən aşiqəm, hayana,
Ver hayıma hay, ana.
Dərdin-qəmin əlindən
Söylə gedim hayana?

Aşiqəm, oda yandı,
Ev yandı, oda yandı.
Fələyin sitəmindən
Mən yandım, o da yandı.

Üzü nə,
Astarı nə, üzü nə.
Nə desəm söz qaytarır,
Daş yamanıb üzünə.

Yara bax,
Sağalmaz bu yara, bax.
Mənim anam can verir,
Deyib-gülən yara bax.

Eləmi yarı yolda,
Yar qoydu yarı yolda.
Mən qaçdım, fələk qovdu,
Haqladı yarı yolda.

Aşıq, tər sinə gördüm,
Basmış tər sinə gördüm.
“Mən düzəm” deyənləri
Hər vaxt tərsinə gördüm.

Ya dəli,
Ya divanə, ya dəli.
Vətən gülzara dönər,
Toxunmazsa yad əli!

Ya Şama,
Ya Bağdada, ya Şama.
Könlüm səni istəyir,
Gəl nahara, ya Şama!

Yar dağı,
Aşıqsənsə yar dağı.
Məni yaradan Tanrı,
Öldür, çəkmə yar dağı.

Düşən var
Atlanan var, düşən var.
Sözünə dönük çıxan,
Neçə gözdən düşən var?!

Dərd üzə,
Qoyma canı dərd üzə.
Könlüm bulanlıq dərya,
Çətin çıxə dərd üzə.

Aşiq, bələdan məni,
Qoru bələdan məni.
Gecəni şirin yatdım,
Tutdu bəla dan məni.

Balasızlar,
Anasız bala sızlar.
Tanrı, sənə əyandı,
Nə çəkir balasızlar.

Günü gətir,
Ay-ulduz, günü gətir.
Səndən xoş gün istədim,
Demədim günü gətir.

Gülə bəxt,
Ola iqbal, gülə bəxt.
Yazı yazan nədənsə
Yazmayıbdı gülə bəxt!

Qəmə yağı,
Sevincdi qəmə yağı.
Tapdayıb, ömrüm üzüb,
Qırılsın qəm ayağı.

Aşıq, butamı gördüm,
Yatdım butamı gördüm.
İçdim eşqin camını,
Mən də bu tamı gördüm.

Gül mənə,
Ağla mənə, gül mənə.
Mən gülə bənzəmirəm,
Bənzəyibdi gül mənə.

Hər ata,
Bel bağlama hər ata.
Atalıq edə bilməz
Hər oğula hər ata.

Əyri qarı,
Düzəlməz əyri qarı.
Mən yuxumda görürəm
Ləlvəri, Əyriqarı.

Belə üz, belə sinə,
Zülflərin belə sinə.
Qoy Tanrım tay eyləsin
Yaxşını beləsinə.

Gül üzə,
Yar yarına gül üzə.
Ənlik, kirşan nə lazım,
Haqq yaradan gül üzə.

Qara torpaq,
Eyb örtər qara torpaq.
Yaz yaşıla bürünər,
Qışda da qara torpaq.

Haraya gəlim,
Çağır, haraya gəlim.
Nə qapın var, nə bacan,
Söylə, haraya gəlim?

Yarı qaldı,
Yar öldü, yarı qaldı.
Dərdli dərddən ölmədi,
Əridi, yarı qaldı.

Naşı dərdi,
Nə qanır naşı dərdi.
Tər töküb bostan əkdim,
Barını naşı dərdi.

Sinə-sinə,
Mərd gəzməz sinə-sinə.
Dağlar çəkdi Mübariz,
Düşmənin sinəsinə.

O yandı,
Kərəm olub, o yandı.
Fələyin rəhmi gəldi,
Yatan bəxtim oyandı.

O yanmadı,
Mən yandım, o yanmadı.
Bülbül olub oxudum,
Yatan yar oyanmadı.

Çataçat,
Yanar ocaq çataçat.
Fələk tufan eylədi,
Məqsədimə çataçat.

Qara qandı,
Damarda qara qandı.
Dilbilməzə tay oldum,
Ağ dedim, qara qandı!

Düz düzə,
Bənnə daşın düz düzə.
Tanrım, elə olaydı,
Yazılaydı düz-düzə.

Məni yollar,
Yorubdu məni yollar.
Fələk gedər-gəlməzə
Deyəsən, məni yollar.

Bal alar,
Arı güldən bal alar.
Dərd bir yerə kök salsa,
Hey çoxalıb balalar.

Dərindi,
Dərd quyusu dərindi.
Bala barı ucada,
Qoçaqsansa, dər indi.

Yandı canım, oy ana,
Gedə bilməm o yana.
Neyləyim ki, bu bəxtim,
Yuxusundan oyana.

Birisin,
“Əlif” beydi, biri “sin”.
Belimdə od qaladın,
Uzat əlin, bir isin.

A yağa, hayıf,
Düşdüm ayağa, hayıf.
Müxənnətə bükülən
Bezə, ay ağa hayıf.

Aç gözünü oyan, yar,
De necədir o yan, yar?
Sinəmi yargan edib
Ürəyimi oyan yar.

Ölsəm məni yad elə,
Basdıramyın yad elə.
Qohum yanar ağlayar,
Ağlayanmaz yad elə.

Yara bağlar,
Yar meylin yara bağlar.
Dil var, açar yaranı,
Dil də var, yara bağlar.

Sən də gül,
Yar ətri var səndə, gül.
Ağlayıram, ağlama,
Mən güləndə sən də gül.

Gəl incitmə, a nadan,
O yetimdi anadan.
Qəlb qıranın üstünə
Açılmasın ana dan.

Aşıq çaldı “Dilqəmi”,
Dilə gətirdi dil qəmi.
Məclis əhli yad etdi,
Eşqdən nakam Dilqəmi.

Satdın məni yada sən,
Günahkar mən, ya da sən.
Külək haradan əsdi,
Saldın məni yada sən.

Bəxt yazan qara yazı,
Ömrümü qara yazı.
Canımı od yandırdı,
Dondurdu qar ayazı.

Dal-dala,
Dərdi vermə dal-dala.
Qüdrət, kərəm sahibi,
Dərddən məni daldala.

Bu dərdi,
De, kim çəkər bu dərdi?!
Cəfa çəkdim, bağ saldım,
Gəlib bəri bu dərdi.

Çən gələ,
Yol saçını çəngələ.
Fələk qarmaq atıbdı,
Yarım düşüb çəngələ.

Dərdimi,
Bağban gülü dərdimi?
Şələləyib belimə,
Gəzdirirəm dərdimi.

Ay ağlar,
Bulud ağlar, ay ağlar.
Yaş yerinə qan tökdüm,
Gözə gəlib ay ağlar.

Namərd dərdi,
Mərd əkdi, namərd dərdi.
Mərddən xəta gözləmə,
Verəcək namərd dərdi.

Aşıq, yol aç, bağlama,
Söylə qoşma, bağlama.
Sazdan-sözdən xonça tut,
Göndər mənə bağlama.

Bir dərdim,
Min becərdim, bir dərdim.
Loğman qurtara bilməz,
Min məlhəmə bir dərdim.

Bürc, hasar sözüm qala,
Yol açmaz sözüm qala.
Dünya, məndən nişanə
İstərəm sözüm qala.

Qara hey,
Günüm gündən qara, hey.
Kərəm borana düşdü,
Sadə həsrət qara, hey!

Arı gülə,
Vurulub arı gülə.
Söyləsən kim vurulmaz
Gözələ arı gülə.

Fələk dağdan,
Əl çəkmir fələk dağdan.
Dərdimi kiçiltməyir
Nədənsə fələk dağdan.

Yüz ələ,
Yüz xəlbirlə yüz ələ.
Düz əlin səxavəti
Verilməyib yüz ələ.

Olubdu sözüm ağı,
Söylərəm özüm ağı.
Qarasına qarışıb,
Ay ellər gözüm ağı.

Gördüyünü.
Gör toyu-gör düyünü,
Söyləyər igid olan,
Gözüylə gördüyünü

Yar əsər.

Yar dərdindən yar əsər.

Məhəbbətdən yarına,

Yaradıbdı yar əsər.

Yar ata

Tanrım sənə yar, ata.

İnsafdımı oxları,

Yar qəlbinə yar ata.

Yar ay aman.
Dərdindi yara yaman.
Dilin-ağzın qurusun,
Qandırın yara yaman.

Bu dağlar,
Ürəyimi bu dağlar.
Yalvarıram, dinməyir,
Lala dönüb bu dağlar

Yar güləm.
Arıya dön,yar gül əm.
Qəmə yoldaş eyləyib,
Qoymur məni yar güləm.

Alçalar.
Göy yerinə al çalar.
Əyriliklə ucalan,
Rəzilliklə alçalar.

Dərdi nə
Bitirdi nə,dərdi nə?
Xudam bir dərman göndər,
Paxıllığın dərdinə.

Oda yan.
Demədi dur o,dayan.
Ürəyimə od salan,
Düş saldığın oda,yan.

Üzü qara
Döşəndim üzü qara.
Eylədi namərd məni,
Dil gödək üzüqara.

Yad ağlar
Qohum ağlar,yad ağlar.
Dərd-qəm düşdüyü yeri,
Ya dağıdar,ya dağlar.

Yaşa dolar.
Gözləri yaşa dolar.
İnanmayın bir qərib,
Sevinər, ya şad olar.

Yaraşıqdı.
Üstaddı, yar aşığıdı.
Ədəb-ərkan, yol bilmək,
Aşığa yaraşıqdı.

Əcəl gəldi yara-dan.
Yarım öldü yaradan,
Kəs məndən qəm payını,
Yeri-göyü Yaradan.

Yardan olsun.
Zülməti yar,dan olsun.
Yarı yardan edəni,
Özü də yardan olsun.

Söz üzü,
Ağ-qaradı söz üzü,
Kəndirdəki boğazı,
Söz saxlayı,söz üzü.

A yağı.
Canın çıxsın a yağı,
Heç dəyməsin vətənə,
Yağı düşmən ayağı.

Yasəməni.

Al çiçək, ya səməni.

Toydan təzə çıxmışam,

Batırma yasa məni.

Yarı yaşıl, yarı al

Ağlar qoyma, yarı al.

Bil ki, evlər yıxandı,

Əzəlindən fitnə-al.

“Elm və təhsil” nəşriyyatının direktoru:
İNAL MƏMMƏDLİ

Dizayner: Zahid Məmmədov
Texniki redaktor: Rövşanə Nizamiqızı

Çapa imzalanmış 22.08.2023
Şərti çap vərəqi 4,5. Sifariş № 398
Kağız formatı 60x84 1/32. Tiraj 500

Kitab “Elm və təhsil” nəşriyyat-poliqrafiya
müəssisəsində nəşr olunmuşdur.
E-mail: elm.ve.tehsil@mail.ru
Tel: 497-16-32; 050-311-41-89
Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev 8 /4